

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 21. september 2021

Sak

2021/1142 Rotary Forum Norge – org.nr. 885 315 402 - klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Rotary Forum Norge (klager) søkte 30. august 2020 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2019 på vegne av seg selv og sine underledd. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 3 783 601 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet avsto søknaden 9. desember 2020, med den begrunnelse at organisasjonen er lukket.

Klager ved advokat Stig Asmussen påklaget vedtaket 30. desember 2020. Klager gjør gjeldende de samme anførselene som ved klage på avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018. I klagen for regnskapsåret 2018 anføres det at søknaden må behandles etter den tidligere gjeldende forskriften, ettersom søknaden gjaldt for søknadsåret 2018. Videre anføres det at organisasjonen er åpen. Det vises til at sangkor som forutsetter en viss musikalitet og sangstemme har fått kompensasjon, og at i den grad det stilles kvalifikasjonskrav i Rotary Forum Norge, har disse saklig sammenheng med organisasjonens virksomhet. Det vises videre til at Lotteritilsynets vurdering fremtrer ufullstendig og lite dekkende for den omfattende aktivitet som drives i organisasjonen, og at lover og vedtekter som tilsynet har hentet fra foreningens hjemmeside ikke er helt oppdatert. Klager fremholder at organisasjonen ønsker engasjerte medlemmer, og at dette ikke gjør klubbene lukkede. Det vises til at det er bestemt i vedtektene at medlemskap ikke kan begrenses ut fra kjønn, rase, farge, tro, nasjonalitet eller seksuell legning. Det vises også til det veldedige arbeidet som organisasjonen utfører.

I klagen for regnskapsåret 2019 vises det til at formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet, og at ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester etter enkelte fradrag. Klager anfører at med den brede og sammensatte samfunnsinnsats som ytes gjennom den frivillige sektor, bør det være plass også for organisasjoner som forutsetter en viss kompetanse eller visse kvalifikasjoner blant medlemmene.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det avgjørende må være om kvalifikasjonene har saklig sammenheng med virksomheten. Et sangkor bør eksempelvis kunne forutsette en viss musikalitet, sangstemme, evne til å lese noter osv. Humanitære organisasjoner som Rotary, hvor en vesentlig del av organisasjonens virksomhet er viet hjelpearbeid, opplæring, trening, vil også kunne være avhengig av kvalifikasjoner. Klager anfører at Rotarys fremste ønske er å tiltrekke seg medlemskandidater som er villige til å tjene i lokalsamfunnet og/eller rundt om i verden, og viser til lover for Rotaryklubber artikkel 8 punkt 1 for å underbygge dette. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 25. juni 2021 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

I forskriften § 3 tredje ledd bokstav c fremgår det at det ikke gis kompensasjon for «organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig.»

Organisasjonen må oppfylle kravene i forskriften både på søknadstidspunktet og utbetalingstidspunktet, jf. forskriften § 5 andre ledd.

Det følger av forskriften § 22 at «[f]orskriften trer i kraft 1. januar 2019. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. april 2013 nr. 386 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner.» Totale driftskostnader skal hentes fra revidert og godkjent regnskap ett år tilbake i tid, jf. forskriften § 7 andre ledd.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Rotary Forum Norge sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 9. desember 2020 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Lotterinemnda bemerker at den nye forskriften trådte i kraft 1. januar 2019, og det er ikke tvilsomt at den gjelder for søknadsåret 2020.

Det gis ikke kompensasjon til «organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig.» I høringsnotat 11. desember 2017 om «Ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner» (høringsnotat 2017) punkt 2.4.4 har Kulturdepartementet uttalt følgende om formålet og praktiseringen av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c:

«[f]ormålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. I forslag til nytt regelverk om Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner heter det at «lukkede organisasjoner er ikke åpne for allmennheten og skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget», jf. høringsnotat av 16. august punkt. 3.2.3. Departementet legger opp til at lukkede organisasjoner ikke skal motta kompensasjon. Lukkede organisasjoner defineres her som organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Slike organisasjoner kjennetegnes ved at nye medlemmer må anbefales eller inviteres av eksisterende medlemmer (...).

Klager søkte også om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018 og fikk avslag fra Lotteritilsynet på bakgrunn av at tilsynet anså klager som en lukket organisasjon. Tilsynets vedtak ble påklaget og Lotterinemnda traff vedtak overfor klager 3. mai 2021 i sak 2020/704, der nemnda opprettholdt tilsynets vedtak.

Klager har vist til at det arbeides med å få oppdatert alle klubbens vedtekter. I Oslo og Viken har klager anbefalt følgende vedtekter:

«Personer kan søke om å bli medlem eller kan foreslås som kandidat til medlemskap for styret og/eller medlemskomitéen, eller ved at annen klubb foreslår overføring av nåværende- eller tidligere medlemmer.»

Det følger av forskriften § 5 andre ledd at organisasjonene som søker om merverdiavgiftskompensasjon må oppfylle kravene i forskriften både på søknadstidspunktet og utbetalingstidspunktet. Ved Lotterinemndas vurdering av om organisasjonen er lukket, tas det utgangspunkt i klubbens vedtekter, slik de er registrert i Frivillighetsregisteret på søknadstidspunktet. Klubbene må selv sørge for at vedtektene er oppdatert. Planlagte eller etterfølgende endringer i vedtektene og drift får ikke betydning for vurderingen.

Forut for sitt vedtak om avslag på klagers søknad for regnskapsåret 2019, foretok Lotteritilsynet etterkontroll av alle Rotary klubbene som ble tatt ut i stikkprøve i forbindelse med behandlingen av klagers søknad for regnskapsåret 2018, som var Askøy, Bærum, Drammen, Flekkefjord, Gjøvik, Hamar, Gol og Egersund. I tillegg har tilsynet foretatt en stikkprøve av følgende klubber; Arna, Lyngdal, Nannestad, Gimle og Oslo International. Tilsynet kunne ikke finne informasjon om at disse på søknadstidspunktet hadde endret sine vedtekter, i henhold til vedtektene som er oppført i Frivillighetsregisteret. Klubbene hadde på søknadstidspunktet fortsatt krav om at nye medlemmer må foreslås av eksisterende medlemmer eller annen klubb i organisasjonen som vedkommende tidligere har vært medlem av. Lotterinemnda har heller ikke fått informasjon om at klagers øvrige regelverk er endret etter avslaget på søknad for regnskapsåret 2018 i sak 2020/704.

Klager anfører at i den grad det stilles kvalifikasjonskrav har disse saklig sammenheng med organisasjonens virksomhet.

Det følger av vedtektene til klubbene at klubbens formål er å fremme Rotarys idealer om å tjene andre, bidra til Rotarys utvikling ved å styrke medlemsutvikling, støtte The Rotary Foundation (TRF) og utvikle ledere som kan virke utover egen klubb.

Selv om klager anfører at organisasjonen er åpen og utfører frivillig arbeid utad, fremstår klager som en lukket organisasjon med virksomhet som ikke er åpen for allmennheten når dette er naturlig. Lotterinemnda forstår klubbens vedtekter slik at nye medlemmer må foreslås av eksisterende medlemmer eller annen klubb i organisasjonen som vedkommende tidligere har vært medlem av. At det stilles krav om invitasjon fra eksisterende medlemmer, ble i høringsnotat 2017 uttrykkelig nevnt som et eksempel på forhold som tilsier at en organisasjon anses som lukket, og nemnda legger derfor stor vekt på dette. Klagers regelverk har videre detaljerte kriterier og regler for prosessen for å bli opptatt som medlem, blant annet at eksisterende medlemmer kan komme med innsigelser mot opptakelsen. Nemnda kan ikke se at krav om invitasjon fra eksisterende medlemmer har en naturlig sammenheng med klagers formål om å drive humanitært og fredsskapende arbeid, se Lotterinemndas vedtak i sak 2020/704. Nemnda kan heller ikke se at kravene som oppstilles har en naturlig sammenheng med medlems- og lederutvikling. Klager er dermed ikke åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Klager er følgelig en lukket organisasjon som ikke er kompensasjonsberettiget.

Klager har vist til at sangkor med opptaksutvelgelse i form av krav til musikalitet, sangstemme og evne til å lese noter har fått kompensasjon. Det vises videre til at Lions Club synes fortsatt å ha en opptaksordning, hvor det kreves invitasjon fra klubben, og at Odd Fellow Ordenen krever en bekjennelse til «et høyeste vesen», og ekskluderer dermed alle som ikke har en religiøs overbevisning.

Lotterinemnda behandlet anførselen om usaklig forskjellsbehandling i sak 2020/704 som gjaldt Rotary Forum Norges klage på avslag på søknad for regnskapsåret 2018. Nemnda uttalte at visse krav til musikalitet, sangstemme og evne til å lese noter er naturlige kriterier ved opptak i et sangkor, og at slike krav ikke innebærer at et sangkor er en lukket organisasjon. Det ble også lagt til grunn at det er forskjeller i opptaksprosedyrene til Rotary Forum Norge, og Lions Club og Odd Fellow Ordenen som medfører ulik behandling. Nemnda er av den oppfatning at det ikke foreligger nye omstendigheter som gjør at konklusjonen bør bli en annen i dette tilfellet, og anser det tilstrekkelig å vise til vurderingen som ble gjort i 2020/704. Anførselen om usaklig forskjellsbehandling kan dermed ikke føre frem.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

